

Zpráva ze zahraniční služební cesty

Místo: 2018 International Conference on Integrated Development of Digital Publishing and Digital Libraries (CDPDL), Taiyuan, Shanxi Province, China

Termín služební cesty: 14. 8. 2018 – 21. 8. 2018

Účastník: Mgr. Romana Applová

Ve dnech **15. 8. až 20. 8. 2018** jsem se zúčastnila mezinárodní konference CDPDL 2018, která se v Číně koná pravidelně již od roku 2009. Tento již 9. ročník byl uspořádán ve městě **Taiyuan**, v provincii Shanxi. Organizátory konference byly Tongfang Knowledge Network Technology Co., Ltd. Beijing (CNKI) a Shanxi Tongfang Knowledge Network Digital Publishing Technology Co., Ltd., ve spolupráci se Shanxi Library, Library of Shanxi University, Tsinghua University Library a The University of Hong Kong Libraries.

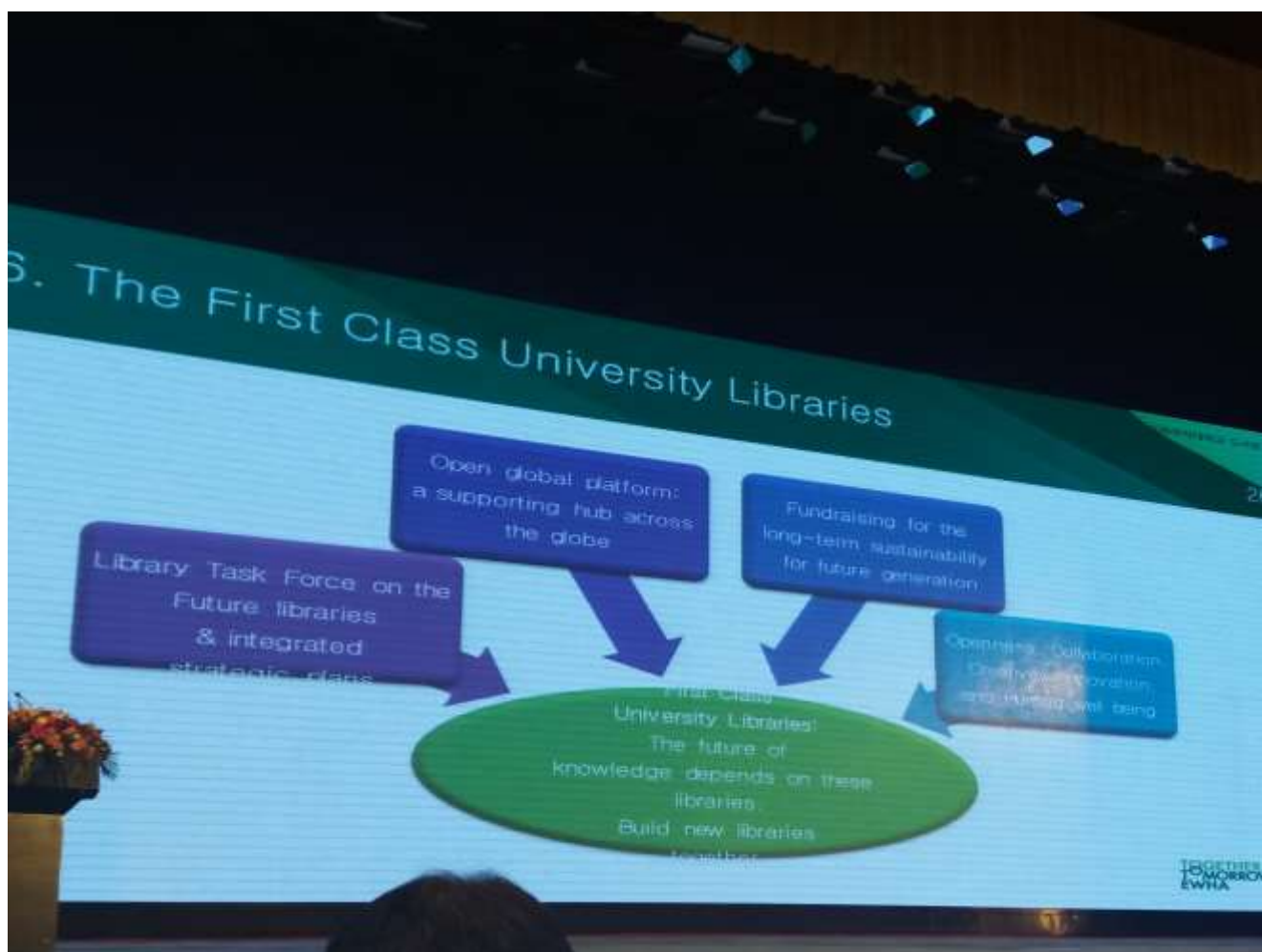
Konference slouží jako platforma pro setkávání čínských i zahraničních knihovníků, vydavatelů a dalších informačních odborníků, ke sdílení informací z aktuálního vývoje v oblasti knihoven, elektronických zdrojů, digitálního publikování a technologických inovací. Letošní ročník navštívilo více než 1000 účastníků z celého světa a vystoupilo na něm přes 90 přednášejících v několika sekcích. Hlavním tématem celé konference byla: Spolupráce a inovace, integrace a rozvoj („**Collaboration and Innovation, Integration and Development**“). Příspěvky poté pokrývaly širokou škálu různých námětů:

- Inovace v oblasti šíření a využívání znalostí
- Aplikace big data ve vědeckém výzkumu
- Informační služby pro světové univerzity
- Znalostní management a služby v oblasti publikování a distribuce dat
- Čínská studia z globální perspektivy
- Inovace znalostních služeb v nemocnicích a tradiční čínské medicíně
- Inovace znalostních služeb ve veřejném systému

První den konference nabídl celkem 26 přednášek, rozdělených do tří za sebou jdoucích bloků (Vývoj v oblasti nabídky a poptávky služeb; Digitální publikování a nové modely, technologie; Znalostní služby a znalostní management v knihovnách). Čína se zodpovědně staví k šíření informací na světové úrovni, snahou je další rozvoj a vyplnění mezery mezi ČLR a západními státy. Dle mého dojmu jsou v tomto úsilí spíše před námi, než za námi. I ve sféře publikační činnosti a prestiže časopisů (dle impact factoru) se ukazuje rychlý postup mezi čínskými vědci a univerzitami. Důraz je kladen také na větší propojení mezi autorem, čtenářem a vydavatelem. Univerzity potřebují knihovny, aby jim vytvářely podporující prostředí („library as a knowledge bank“), byly flexibilní, kvalitní a neustále zvyšovaly vzdělanost svých zaměstnanců.

Nejvíce mě tento den zaujaly příspěvky **Jasona Wilda** (chief publishing officer, AiP Publishing) – **The Challenges of a Changing Publishing Landscape**, který promluvil o velmi komplexním prostředí digitálního publikování informací. Kromě různých typů předplatného či Open Acces modelů, existuje také více možností, jak daný obsah získat (prostřednictvím Google, Google Scholar, PubMed, ale také Mendeley, ResearchGate, arXiv, ...). Menší vydavatelé by se neměli bát a měli by pružněji reagovat na tyto změny lépe a rychleji než velcí hráči jako Elsevier, Springer či Wiley.

Dále vystoupil univerzitní knihovník **Peter E. Sidorko** (The University of Hong Kong Libraries) – s příspěvkem **A Digital Hong Kong: Myth or Reality?**, ve kterém zmínil novou roli univerzitních knihoven, které přebírají roli vydavatelů a vydávají skripta, sborníky nebo výzkumné články a důležitost spolupráce právě mezi knihovnami a vydavateli. Kromě toho univerzitní knihovny v Hong Kongu vytvářejí specializované databáze, zaměřené na oblast Hong Kongu a digitalizují unikátní kolekce map, historického práva či válečných zločinů. Vše obohacené o množství fotografií, plakátů, videí a pokud možno co nejvíce dostupné v režimu open access.

Jako poslední z tohoto dne bych zmínila prezentaci **Yeon-Kyoung Chung** (professor of the Department of Library and Information Science, Ewha Womans University, Seoul) –

Building a First-Class University: the Role of University Library & Knowledge Information Service. Paní Chung přednesla důležitost univerzitních knihoven, podporu při výzkumu, rozmanité služby pro studenty, tvorbu institucionálních repozitářů, zvýšení viditelnosti publikovaných výsledků pomocí open access přístupu. Knihovny jsou kritickým faktorem, který umožňuje univerzitě přispívat k výzkumu a vzdělávání. A i v digitální budoucnosti jsou nutným předpokladem maximálně využívat a nabízet tištěné i elektronické zdroje svým uživatelům.

Dalšími přednášejícími byli například: **Anne Horn** (University of Sheffield Library) – **Libraries in a Digital Age: Current Value and Future Promise**; **Ming Nie** (Huazhong University of Science and Technology) – **Knowledge Service Innovation Oriented to „Double First-Class“ Universities**; **Jianzhong Wu** (University of Macau Library) – **Research and Consulting Services: New Challenge of the Academic Libraries**; **Yunshan Ye** (President of Chinese American Librarian Association CALA) – **The Right to Know: Government Information Access in the US**; **Jingkang Deng** (Tsinghua University Library) – **New Environment, New Concept, New Service: The Practice of Tsinghua University Library Service Transformation and Upgrading**; **Zhijia Shen** (University of Washington) – **Innovative Role of East Asian Libraries in the World of Digital Scholarship.**

Druhý den si mohli účastníci konference vybrat ze sedmi panelových diskusí, které dopoledne probíhaly v jednotlivých sálech:

1. International Forum on Knowledge Services for China Studies
2. Forum on Innovation and Development of Public Libraries in the New Era
3. Knowledge Service and Innovation Exchange Seminar for Hospital and TCM Industry
4. Forum on Digital Publishing, Knowledge Management and Knowledge Services
5. Forum on Library Transformation and Development with New Digital Publishing Model
6. Forum on Research Achievement Statistics and Evaluation with New Digital Publishing Model
7. „Agricultural Big Data Think Tank Platform“ Launching and „Science e-Space“ Promotion Meeting

Já jsem si zvolila pátý okruh: **Forum on Library Transformation and Development with New Digital Publishing Model**, který nabízel prezentace nejen z Číny, ale i z dalších zemí celého světa. Hlavními tématy byly různorodé služby knihoven a jejich směřování do budoucna. Přednášející se dotkli oblastí big data, umělé inteligence, cloud computing, smart services či zajišťování některých služeb pomocí robotů. Tyto nové možnosti shrnul hned úvodní příspěvek od **Chuanjun Suo** (Renmin University of China) – **Future of Knowledge Service**. Je důležité vědět, kdo jsou naši uživatelé a znát jejich požadavky a podle toho potom nabízet vhodné služby.

Knihovní služby představil i **Johan Andoyo Effendi Noor** (director, Brawijaya University Central Library, Indonesia) – **Best Practices in University Brawijaya Library** (<https://ub.ac.id/campus-life/library/>). Univerzita se nachází v Malang City, byla založena v roce 1963 a nyní ji navštěvuje 60 tisíc studentů na 16 fakultách. V knihovně pracuje jen 22 knihovníků, ale nabízejí velmi podobné služby jako naše univerzitní knihovny v České republice. Studenti mohou využívat tištěné i elektronické zdroje (138tisíc e-knih), kurzy vyhledávání v nich, bezkontaktní platební transakce, RFID technologii nebo vlastní repozitář.

Dalším neméně zajímavým příspěvkem byla **Shu-Chuan Tsao** (director, Chaoyang University of Technology, Taiwan) – **Creative Reading Promotion: Building the Most Interesting Library**. Knihovna byla založena v roce 1999, aktuálně studuje na této univerzitě 16 tisíc studentů. Knihovníci se různými způsoby snaží přilákat své uživatele. Nabízí velmi moderní prostory a různě zaměřené místnosti (pro odpočinek, zábavu, deskové hry, moderní technologie, konzultace s knihovníkem). Přípravují i zábavné soutěže, hry a k propagaci využívají všechny dostupné sociální sítě.

Poté vystoupil **Eloy Rodrigues** (director, Library of the University of Minho, Portugal) – **Building a successful institutional repository: the case of RepositóriUM**, který představil novou generaci repozitářů v projektu COAR: Confederation of open access repositories (<https://www.coar-repositories.org/>). Pomocí nich mohou vědci objevovat nové zdroje a také sdílet svůj výzkum s ostatními. Podobnému tématu se věnoval i **Ming Li** (director, Qingdao University of Science & Technology Library) – **Experience Sharing of the Institutional Repository Construction of Qingdao University**.

Spolupráci mezi univerzitní knihovnou a muzeem popsala **Helen Armstrong** (Durham University Museums, United Kingdom) – **Collaborative Work of Libraries, Archives and Museums**. Univerzita byla založena v roce 1842, má 40 tisíc studentů. Pomocí discovery systému PRIMO je možné prohledávat všechny sbírky, jak tištěné, tak elektronické nebo z muzejních kolekcí (<https://www.dur.ac.uk/library/>).

Odpoledne byla na programu exkurze do **Taiyuan Public Library**. V říjnu 2017 byla otevřená nová šestipatrová budova navržená speciálně pro tuto knihovnu. Ve sbírkách se nachází 1,5 milionu výtisků, k dispozici je 3816 míst k sezení. Od jejího otevření se počet denních návštěvníků zvýšil z 8.000 (10/2017) na 20.000 (7-8/2018). Každý den ráno se před knihovnou tvoří fronty čtenářů, kteří přicházejí ještě před otevírací dobou, aby poté obsadili dobré místo ke studiu.

Knihovna je v Taiyuanu velmi populární, důvody jsou prosté: prostory, sbírky, služby a aktivity. Kromě knih, novin nebo elektronických zdrojů se mohou uživatelé zapojit do celé řady činností – vyrábění z přírodních materiálů, výuka olejové malby, hry s Legem pro děti, tisk čínských znaků, dětské párty nebo divadelní představení. Byl to velký zážitek vidět knihovnu, přeplněnou lidmi, tepající energií a všemi barvami.

Zbývající dva dny byly věnovány kulturním zážitkům a možnosti dále diskutovat různá témata s ostatními účastníky. Nejprve jsme navštívili **Qiao Family Compound** - rezidenční komplex finančníka Qiao Zhiyong (乔致庸 / 喬致庸, 1818-1907), který byl nejslavnějším členem rodiny Qiao. Stavba začala v roce 1756 během panování císaře Qianlong z dynastie Qing a byla dokončena během 18. století. Pozemek má rozlohu 9000 m² a má 313 pokojů o rozloze 4000 m² v 6 velkých nádvořích a 19 menších nádvořích. Dnes je přeměněno na muzeum s ukázkou dobového nábytku.

Poté jsme se přesunuli do **Pingyao Ancient City**, starověkého města, které bylo v roce 1997 zapsáno na Seznam světového dědictví UNESCO. Počátky stavební činnosti sahají až do období 827 – 782 př. n. l. Od 16. století sloužilo jako finanční centrum regionu a byla zde i první bankovní instituce v celé říši. Městské hradby, které ho chrání, mají půdorys čtverce o délce 6,2 km a jsou nejlépe zachovanými hradbami tohoto typu v Číně. Vstup do města umožňuje celkem šest bran, k obraně sloužilo 72 věží.

Poslední den jsme měli příležitost vyjet do pohoří **Mianshan**, s nejvyšším bodem 2 440 m n. m. Tato oblast je významným turistickým areálem, ve kterém se nachází několik desítek taoistických a buddhistických chrámů, včetně nejvyššího taoistického chrámu v zemi (110 m).

Závěrem bych ráda poděkovala Knihovně UP a Asociaci knihoven vysokých škol ČR za příležitost zúčastnit se této veliké mezinárodní konference v daleké Číně. Měla jsem tak možnost vidět a vyslechnout spoustu zajímavých prezentací a sledovat, jak se obor knihovnictví dále rozvíjí v této digitální budoucnosti. Pozoruhodné jsou i snahy ve vybraných asijských knihovnách nahrazovat některé lidské činnosti roboty (vítání studentů, žádost o jejich údaje, nebo naprogramovaná automaticky řízená auta, která rozváží knížky na předem určené místo v univerzitním kampusu). To vše bude zajímavé sledovat a nechat se překvapit, kam se vývoj bude dále ubírat. Nejvíce ze všeho ovšem oceňuji možnost mluvit s lidmi z celého světa o jejich práci v knihovně či na univerzitě. Víím, že získané poznatky a kontakty budou velkou inspirací do budoucna.